REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 201. Brașov, Sâmbătă 13 (26) Septemvrie 1908.

Pactul cu coroana și sistemul pluralității.

După redeschidere abia a fost întrunită camera ungară trei zile, „noua epocă“ încă nici n'a putut fi măcar inaugurată, și pentru naționalități și toate partidele cari stăruie în favorul votului universal, egal și secret a și căzut barometrul situației politice parlamentare așa de tare, încât deja de pe acuma pot fi în clar, că, dacă nu se va petrece ceva estraordinar produs eventual de puterea elementară a mișcării generale de protestare în toată țara, reforma electorală așa cum a fost plănuită și pregătită de guvernul coaliției nu numai că nu va putea fi împedecată, dar va fi votată de majoritate în niște condițiuni atât de nefavorabile pentru marea massă a poporațiunei țării, încât situațiunea va deveni aproape mai rea pentru ea decât sub regimul actualelor legi electorale medievale.

După declarațiile ce le-a făcut ministrul de interne contele Andrassy în culoarele camerei și în ședința ei plenară de Miercuri, a eșit neîndoios la iveală că dânsul își bazează proiectul de reformă pe sistemul pluralității. De aici încolo, în timpul mai ales cât este amânată camera, obiectul principal al discuțiunei va fi pluralitatea și părerile diferitelor partide și grupuri se vor cristaliza din zi în zi mai mult.

Deja de pe acuma se vede, că, în afară de opozițiunalii independiști, chiar în sânul majorității parlamentare se manifestă nemulțumire cu sistemul „pluralității“, ce l'a ales contele Andrassy ca talisman pentru a mântui supremația rassei maghiare. Cu deosebire grupul lui Hollo din partidul independist își dă pe față neîndestulirea. Organul acestuia a și luat poziție în contra dreptului plural. „Magyarorszag“ regretă că contele Iuliu Andrassy a declarat în culoarele camerei, că el stă și cade c'un astfel de proiect, care poate încă nici nu este gata, care însă trebue în orice caz să fie desbătut și rezolvat de partidele coaliției. Deputatul Hollo cu mulți alții sunt de părere că se pot asigura interesele de supremație maghiare și fără de sistemul pluralității.

Interesantă este explicarea ce o dă „Pester Lloyd“ în cestiunea sulevată de deputatul Vlad în interpelația sa și de contele Andrassy în răspunsul său, dacă șefii coaliției în pactul ce l'au încheiat cu coroana au luat angajamentul de a face o reformă electorală, a căreia cadru să nu fie mai restrâns decât acela al proiectului ce l'a prezentat coroanei mai întâiu fostul ministru de interne Kristoffy? Fără îndoială că prin acel pact coroana nu e legată de proiectul lui Kristoffy. Să nu se uite însă că la timpul său s'a publicat punctul pactului privitor la reforma electorală și că din cuprinsul lui reiese clar și limpede că coaliția a acceptat *votul universal egal și secret.* Nu e dar vorba de proiectele lui Kristoffy, ci de aceea ce a acceptat coaliția mai târziu. In direcțiunea aceasta trebue să se lămurească cestiunea, ceea-ce se poate face numai așa, dacă stipulațiunea dela 1906 vor fi schimbate în înțelegere de ambii factori, cari le-au încheiat, de nu cumva au fost deja schimbate.

Numai dacă se va dovedi o astfel de schimbare a stipulațiunei se va putea zice, că introducerea sistemului pluralității nu vatămă învoiala primitivă cu coroana, care a țântit la introducerea votului universal, egal și secret.

Poate în această considerare se bazează și faima ce se lățește, că monarchul s'a opus mai întâiu sistemului pluralității, dar că Andrassy atâta a umblat pe la Viena la palat până ce Majestatea Sa conzultându-se cu sfetnicii săi i-ar fi răspuns: Probează așadară! (Probiren Sie es!) Se afirmă că și archiducele Francisc Ferdinand să-l fi sfătuit pe monarch a procede astfel.

Ei bine, Andrassy și tovarăși, sunt deciși a-și încerca norocul să introducă pluralitatea și marea întrebare este că oare le va succede?

Reforme finanțiare în România. Sub acest titlu »*Il Popolo Romano*« din Roma publică o telegramă dela București, în care se vorbește de niște *importante proiecte de legi financiare*, pe cari actualul ministru de finanțe român are de cuget a le prezenta camerei.

»Ministrul de finanțe d-l Emil *Costinescu* — se zice în acea telegramă — va prezenta mai întâiu bilanțul general al statului camerei, care își va relua ședințele la 15 (28) Noemvrie a. c.« Apoi »ministrul va prezenta încă alte diferite proiecte finanțiare, printre cari un *proiect de lege pentru modificarea dispozițiunilor legei actuale de penziuni* într'un senz mai liberal și mai corăspunzător postulatelor dreptății.

Se va stabili un drept câștigat de indemnitate pentru toți funcționarii, cari timp de zece ani au plătit, sub titlul de reținere pentru penzie, o cvotă la cassa statului; dreptul va fi mai mare la cincisprezece ani de serviciu și așa mai departe.

Legea de penziune azi în vigoare fusese votată într'un moment de mare strâmtoare economică. Azi însă finanțele se găsesc într'o stare bună și vor permite reforme în senzul accentuat mai sus.

Bazat pe aceeași rațiune, ministrul Costinescu va propune și modificarea lefilor funcționarilor dela administrația centrală«.

Răspunsul Germaniei la nota franco-spaniolă declară că este afacerea întregului corp diplomatic din Tanger de a adresa sultanului revindicări cu privire la garanția intereselor comune ale tuturor puterilor. Răspunsul salută cu un fel de mare importanță scrisoarea lui Mulai Hafid notificând suirea sa pe tron, speră că guvernele francez și spaniol vor recunoaște că în urma acestei scrisori, o serie de condițiuni conținute în nota lor este de pe acum îndeplinită. Cu această rezervă guvernul german nu face obiecțiuni contra garanțiilor formulate în nota franco-spaniolă. Germania nu neagă dreptul Franței și Spaniei de a cere ramburșarea cheltuielilor militare făcute, sperând totuși ca cele două puteri vor ține seamă de situațiunea financiară a Marocului.

Afacerea Gheschow. — Din Viena se anunță, că între Poartă și comisarul turc din Soga a avut loc cu privire la cazul Gheschow un schimb de telegrame din care reese, că guvernul bulgar este hotărât a menține drepturile principatului în această cestiune. La Sofia neînvitarea reprezentantului bulgar la dineul diplomatic continuă a fi considerată ca o atacare a demnității Bulgariei. Sunt de prevăzut serioase greutăți politice între cele două state în cazul când Turcia va refuza cu desăvârșire orice satisfacție.

Ahmed Riza și baronul Aehrental. — Din Viena se anunță, că baronul Aehrental a primit Miercuri pe șeful tinerilor turci Ahmed Riza. Aehrental a exprimat satisfacțiunea sa, că schimbarea în Turcia s'a săvârșit fără vărsare de sânge. El a asigurat pe Ahmed Riza de simpatiile Austro-Ungariei pentru Turcia și a exprimat speranța, că evoluția va continua să se îndeplinească în ordine. Ahmed Riza a declarat, că partidul său nu este revoluționar și că tinde la desvoltarea pacinică a împeriului. Ahmed Riza apreciază mult dorințele exprimate de Aehrenthal pentru bunul mers a lucrurilor în Turcia și pentru renovarea pacinică a imperiului. In ceea-ce privește politica exterioară scopul partidului este de a menține statu quo și a servi și pacea internă și pacea lumei.

Budgetul Rusiei. Budgetul pe exercițiul anului 1909 prevede la venituri o sumă de 2476 milioane față de 2473 milioane ruble la cheltueli.

§ 172. p. 2.

Procesul de pressă al »Foii Poporului«.

Cluj, 24 IX 1908.

Un pas înainte pe Calvarul nostru, ce pare a se ridica la înălțimi fără de sfârșit.

Astăzi o foaie pentru țărani stă înaintea curții cu jurați, în puterea §-lui, care este rușinea legislației noastre.

Incriminat e un articol de o coloană și ceva din corpul ziarului. Răspunderea o are d-l *Silvestru Moldovan*, fiind-că dânsul l'a scris, adecă l'a prelucrat după un articol trimis de afară, eliminând părțile mai grave — ceea ce o și spune, pentru apărarea sa, firește numai așa pro forma. Actul de acuzațiune e formulat despre „*agitație în contra națiunei maghiare*“. Aproape întreg articolul e citat, ca potrivit de-a agita. In el, sub titula »*Cu ce suntem datori urmașilor*«, este pomenit cazul dela Cernova, și alte cazuri din slovăcime, când preoți cari au fost buni slovaci, au fost scoși din post pentru a fi înlocuiți cu alții, maghiaroni. La sfârșitul articolului autorul face observația: ce bine e că noi avem o biserică națională și la noi nu se pot întâmpla de acestea, — și îndeamnă să ținem și de-acum statornic la legea și școala noastră!!

Precum se vede, acuza doară nici odată n'a fost așa trasă de păr ca tocmai în cazul de față. Se putea spera o achitare.

Atât mai vârtos, că în locul șovinistului și grosolanului Rudnyánszky astăzi în fruntea tribunalului presideaza *Kerekes Lajos* cu alți doi oameni noi.

Apărarea a susținut-o advocatul din Cluj: Dr. *Stefan Morariu*.

Procesul s'a desfășurat repede.

S'a început după ameazi la orele 3. Procurorul *Szölössy Jenö* a vorbit vehement, atacând în genere pressa română și glorificând pe E. Babeș, Beleș etc., cari sunt adevărații conducători ai Românilor, cu Moldovan și soții. Ceva nou n'a spus. Dacă asculți vre-o cinci vorbiri de procuror, te plictisești deja. Să ziți înainte.

Apărătorul de asemenea a fost scurt. A răspuns mai mult în ironie. S'a mirat cum de procurorul apără întâmplări pacătoase ca cele dela Cernova și Pănade, pe cari toată pressa mai de seamă le-a condamnat.... S'a restrâns la meritul juridic al chestiei. Cu frumoasă logică a scos la iveală, că lipsesc toate criteriile agitației.

O duplică de calapod.

Acuzatul spune și el câteva cuvinte. Dovedește că n'a fost în viața lui agitator, și nici c'aspiră să fie. Inșiră câteva cazuri ridicule, când a fost osândit că face politică fără de cauțiune ca bunăoară cu o știre de trei rânduri, în care vorbește de abzicerea unui fișpan obscur.

Se pune jurațiilor o singură întrebare. Cea obicinuită. Și se dau instrucțiile necesare, apoi se retrag jurații.

Și trebue vre-o 15 minute pentru a se înțelege asupra verdictului:

»...*peste șapte voci*.... da!«

Procurorul știe născoci o singură agravantă: acuzatul a mai fost pedepsit pentru delicte similare.

Apărătorul găsește o grămadă de atenuante: articolul nu a mințit ci a pornit din fapte concrete; când a fost scris, spiritele erau ațâțate în toată țeara; nu există intenția de a agita etc.

Iarăși o suspendare a ședinței pe câteva minute.

»Judecata“ se finește la oarele cinci astfel:

Patru (4) luni închisoare și 400 cor. amendă, ce se pot achita cu alte douăzeci zile!!!

Apărătorul anunță recurs de nulitate.

S. C. D.

Reforma electorală în cameră.

Interpelația dep. Dr. Vlad. — Răspunsul lui Andrassy.

In ședința de Mercuri a dietei ungare dep. Vlad a interpelat, precum știm, pe ministrul Andrassy cu privire la reforma electorală. Publicăm astăzi parte verbal parte în extras vorbirea dep. Vlad și răspunsul ministrului Andrassy.

Dep. Dr. *Vlad* a întrodus interpelarea sa în următorul mod:

Faptul că guvernul nu ține să lămurească opinia publică a țării în privința reformei electorale, constitue un act inparlamentar și anticonstituțional. Din rostul bărbaților, cari stau aproape de cercurile guvernamentale am înțeles, că d-l ministru de interne are de cuget să întemeieze reforma electorală pe principiul pluralității, deci cu abatere dela cele făgăduite în program și cuprinse în mesagiul de tron. Atât programul guvernului cât și mesagiul de tron la timpul său au promis votul universal. Pe baza promisiunilor acestora am crezut că este imposibil să se creeze o reformă întemeiată pe principiul pluralității. Eu nu știu să fie un singur deputat aici în Cameră, care să fi făcut vreo pomenire despre votul plural înaintea alegătorilor lor. Lumea a fost de credință nu numai aci la noi acasă ci și în străinătate, că în mesagiul de tron a fost vorba despre introducerea sufragiului universal, iar acum vede că guvernul se ocupă cu planul de a da țării cu totul altă reformă ca acea anunțată în mesagiul de tron și promisă în programul guvernului.

Nu este numai necorect, dar este tot odată și un păcat de a crea o lege, fără să se consulte mai întâiu opinia publică. Introducerea unei astfel de reforme, care nu poate fi pe placul țării, ar însemna începutul unei lupte noi, care ar ținea în continuă agitație țara.

Consider de mare greșală introducerea reformei electorale bazate pe principiul pluralității și dintr'alt punct de vedere. Intr'un stat constituțional, este crimă a duce Coroana pe astfel de căi primejdioase și a-i da astfel de sfaturi. In mesagiul de tron peste tot nu se face nici

o pomenire despre votul plural. (Mişcare în stânga). Să întrebăm măcar întreagă Europa, dacă sub întroducerea reformei electorale se înţelege întemeiarea reformei pe votul plural. In lumea întreagă votul plural se află într'un singur stat. Intru cât veştile despre pluralitatea votului sunt adevărate, apoi gravamenul acesta este potenţat şi mai mult prin noua arondare a cercurilor electorale, prin cari guvernul voieşte să favorizeze anumite elemente pentru a-şi asigura sie-şi majoritatea.

De încheiere dep. Vlad ceteşte interpelaţia cunoscută.

Ministrul Andrassy a răspuns în merit următoarele:

Inainte de toate spune, că nu e dispus a face acum declaraţiuni privitoare la conţinutul proiectului. In curând proiectul va fi depus pe biroul camerei.

In cazul însă, dacă proiectul plănuit ar cuprinde în sine pluralitatea, aceasta n'ar sta în contrazicere cu promisiunile făcute nici n'ar atinge prestigiul coroanei. Deputatul Vlad afirmă, că un atare proiect ar sta în contrazicere cu promisiunile noastre, căci mesagiul tronului conţine expresiunea »votul universal«. Dacă deputatul Vlad ar fi meditat asupra problemei dreptului de vot, ar fi găsit, că dreptul de vot plural e posibil numai acolo unde există votul universal. *Prin urmare pluralitatea e o parte integrantă a votului universal.* Deputatul Vlad a mai spus, că pluralitatea stă în contrazicere cu angajamentul regelui şi se provoacă la proiectul lui Kristoffy. Aceasta nu stă. Dacă regele a consimţit, ca să fie prezentat un proiect, care să cuprindă în sine votul universal, egal şi secret şi dacă acum actualul său ministeriu i-ar prezenta eventual un alt proiect şi regele ar zice: nu pot să primesc proiectul, fiind-că sunt legat, deoarece am sancţionat deja proiectul unui alt guvern — în cazul acesta întregul parlamentarism s'ar face absolut imposibil. Parlamentarismul stă doar chiar în faptul, că se perondează la cârmă diferite sisteme, cari pot să urmeze eventual o politică diametral opusă. Un rege, care ar ţinea pentru vecie la un principiu, n'ar putea fi un rege constituţional, ci ar trebui să guverneze în mod absolutistic.

Dep. Vlad a mai spus, că pactul conţine obligăminte. D-l ministru-preşedinte a spus ocazional foarte nimerit, că pactul se afirmă prin fapte oficiale: prin mesagiu, şi că mesagiul este esecutarea pactului. Dacă acuma mesagiul n'a cuprins în sine altceva decât votul universal, atunci d-l deputat să fie convins, că nici pactul n'a cuprins altceva. Prin urmare rog să mi se ia la cunoştinţă răspunsul.

Dep. Vlad replicând ministrului declară, că nu poate lua la cunoştinţă răspunsul acestuia. Spune că a amintit proiectul Kristoffy pentru a confirma faptul, că atunci când s'a vestit în mesagiul de tron şi în programul guvernului votul universal, un om cu bună credinţă n'a putut înţelege cuvintele din mesagiu altfel decât aşa, că reforma electorală pusă în vedere, *va cuprinde în sine votul universal, egal şi secret.* Intr'o cestiune atât de însemnată nu trebue să ne jucăm de-a cuvintele.

Principele Ferdinand al Bulgariei în Budapesta.

Toastul Maj. Sale. — Raspunsul Principelui.

La prânzul dat alaltăeri în onoarea principelui Ferdinand al Bulgariei, *Maj. Sa Monarchul* a ţinut următorul toast:

»Am o deosebită plăcere să pot exprima Alteţei Voastre Regale toată bucuria ce-mi pricinueşte vizita pe care binevoieşte a mi-o face astăzi în capitala Ungariei. Această plăcere este cu atât mai vie, cu cât Alteţa Voastră Regală este întovărăşit de Augusta sa soţie. Foarte fericit de prezenţa printre noi a Alteţelor Voastre Regale, ţin a le mulţumi în mod cu totul particular pentru intenţiunea atât de delicată ce au avut-o, *venind în persoană a-mi prezenta felicitări cu ocaziunea iubileului meu de 60 de ani de domnie.* Urând Alteţelor Voastre Regale în mod cu totul cordial bună-venire, *consider vizita lor ca o mărturie preţioasă pentru menţinerea şi desvoltarea escelentelor rapoarte, cari* — precum constat cu plăcere — *există deja între Austro-Ungaria şi Bulgaria.* Fac urări călduroase pentru prosperitatea acestei tinere ţări, care graţie Alteţei Voastre Regale şi graţie calităţilor escelente ale poporului bulgar, a luat un avânt demn de laude. Insufleţit de sentimente sincer amicale pentru Alteţa Voastră Regală, beau în sănătatea voastră, în sănătatea principesei Eleonora, a familiei princiare«.

Principele *Ferdinand* a răspuns următoarele:

»Sunt adânc mişcat de cuvintele atât de binevoitoare şi de graţioase, pe cari Majestatea Voastră le-a pronunţat. Să-mi permită întâiu de toate a mulţumi sincer în numele principesei ca şi în numele meu pentru acestea. Datoresc acestui an jubilar marea fericire de a putea aduce Majestăţii Voastre, precum au făcut până acum atâţia alţi şefi de stat, omagiul felicitărilor mele pentru aniversarea a 60 de ani de domnie. Veneraţiunea mea pentru Majestatea Voastră este şi mai mult potenţată prin devotamentul pios, moştenit dela tatăl meu, şi cu amintirea ce păstrez de a fi servit în brava Maj. Voastră armată. Aceste sentimente de recunoştinţă şi de admiraţiune vibrează şi mai puternic în inima mea, când mă gândesc la primirea măgulitoare ce am primit-o în acest admirabil oraş, capitală a Ungariei, atât de bogată în virtuţi civice şi în glorii militare. Mulţumind de asemenea Majestăţii Voastre pentru simpaticele cuvinte ce a binevoit a le consacra tânărului şi vigurosului popor, ale cărui destine le conduc prin voinţa divină şi a providenţei, fac urări pentru ca bunul Dumnezeu să vă păstreze ani îndelungaţi credinţei şi iubirei popoarelor voastre. Ridic paharul meu în sănătatea Majestăţii Voastre«.

*

Părechea princiară bulgară a plecat eri după amiazi din Budapesta la Szombathely.

Cestiunea limbei materne la congresul interparlamentar.

Un redactor el *„Viitorului“* a interviewat pe d. Const. *Disescu*, delegatul României la conferenţele dela Berlin, îndată după reîntoarcerea sa în Bucureşti în scop de a cunoaşte impresiunile ce le-a adus cu sine. Reproducem partea esenţială a acéstui interesant interwiev. Interlocutorul adresá între altele d-lui Disescu următoarea întrebare:

— Dacă-mi daţi voie, ce impresie a făcut cancelarul de Büllow în acest congres pacific, când se ştie că politica Germaniei nu este tocmai pacifică?

— Totuşi, impresia a fost foarte bună, tocmai că prinţul parafrazând discursul împăratului ţinut la Strassburg, a accentuat utilitatea unei politice de pace, făcând apel la uitarea urelor, — după mine — aluziune vădită la resentimentele şi dorinţele Francezilor cu privire la Alsacia-Lorena.

— Pentru noi Românii, care credeţi că este utilitatea acestor conferinţe interparlamentare?

— Ai venit, tocmai la chestiunea care totdeauna m'a preocupat şi care m'a hotărât a mă duce la conferinţele interparlamentare.

După mine, politica păcei, nu poate deveni o realitate pe continentul european — las de-odate chestiunile coloniale şi de ordin economic — decât numai atunci, când politica bazată pe respectul dreptului naţionalităţilor va deveni o realitate, căci războaiele se fac între state mai mult din cauza conflictelor naţiunilor. Din nefericire tocmai pentru aceleaşi stări, partea arzătoare, statutele uniunei parlamentare şi practice, — voi zice parlamentare — a acestei uniuni, opreşte pe membrii a aduce în discuţie cestiile de conflicte naţionale ce nasc înăuntrul statelor, aşa cum sunt constituite astăzi.

Un parlamentar din Ungaria, de naţionalitate sârb, d-l Polit membru în partidul naţionalist din Ungaria, a vrut să aducă în discuţiune chestiunea conflictului naţionalităţilor şi anume din Austro-Ungaria şi din Balcani.

A fost însă formal împiedecat de prezident. Eu, care am fost împins atât la Bruxella cât şi aci mai mult de acest sentiment, decât de resolvarea unor chestiuni academice de drept internaţional public, mă găseam foarte strâmtorat, ca să exprim în conferinţă desiderate pentru principiul naţionalităţilor, pentru libertatea limbei materne, pentru încetarea politicei de violenţă şi punerea unui capăt, în mod real organizărei bandelor. De aceea, fără a aduce în discuţiune anume aceste chestiuni, am făcut două moţiuni: — una privitoare la codificarea dreptului internaţional public pe baza suveranităţei şi a dreptului naţionalităţilor (în timp de pace desigur, căci în timp de războiu, el este codificat prin convenţiuni parţiale), şi alta privitoare la împiedecarea organizărei de corpuri combatante, — bande — pe teritoriul unui stat pentru aşi desvolta acţiunea pe toritoriul altui stat. Vezi dar, ce chestiune grea!

Prima moţiune a fost mai fericită, căci ea a fost admisă cu unanimitate. Conziliul m'a însărcinat apoi a o susţine şi desvolta în şedinţă publică, în numele său. Cea de a doua însă nu a putut fi adusă în discuţiune, spunându-mi-se că ordinea zilei fiind prea încărcată, nu mai e timpul material.

— Dar în discuţiunea publică a-ţi atins chestiunea principiului naţionalităţilor şi limbei materne?...

— Da, şi anume am reamintit cuvintele contelui *Apponyi*, care în conferenţa dela Cristiania s'a arătat *admiratorul limbei materne.* Uzând de ea întru câtva chiar în sânul conferinţei, am cerut practica sinceră a simţământului ce toţi avem pentru limba maternă, şi am combătut părerea sa, după care totul în materie de drept public trebue să fie supus unui singur principiu: suveranitatea de stat. Alături de acest principiu esclusiv, am propus ideea suveranităţii de stat, paralel cu comunitatea internaţională, bazată pe principiul internaţionalităţei. Şi dacă, moţiunea privitoare la organizarea bandelor n'am putut'o aduce formal în discuţie şi pune la vot, nu m'a oprit însă ca atunci când mi s'a dat cuvântul pentru a treia-oară, să desvolt motivele şi acestei a doua moţiuni, ca fiind în legătură cu cea dintâiu, şi singurul mijloc pentru a înlătura nu numai răsboiul pe faţă, dar şi războiul impulsiv dat pe faţă şi în ascuns.

Iată textul moţiunei propusă de d-l Disescu:

Statul pe teritoriul căruia se formează corpuri combatante în prejudiţiul supuşilor unui alt stat, va fi ţinut de a despăgubi aceste persoane de vătămarea ce le-ar fi fost cauzată, va fi responzabil de toate actele comise de persoanele, cari fac parte din aceste cete combatante.

Din România.

Bucureşti, 11 Septemvrie 1908.

Aniversarea celor 38 de ani dela înfăptuirea unităţii Italiei. — Oaspeţii turci. — O expoziţie.

O frumoasă sărbătoare a avut, Duminecă în ziua de 7 Septemvrie, *colonia italiană din Bucureşti*, în localul şcoalei italiene. A fost *a 38-a aniversare de la luarea Romei* şi dela *constituirea Italiei de astăzi.*

Serbarea a fost presidată de Esc. Sa marchizul *Beccaria d'Incizá*, ministrul Italiei la Bucureşti şi au luat parte, pe lângă colonia italiană din capitală, mai multe personalităţi însemnate din societatea românească.

La şampanie, ministrul Italiei a arătat însemnătatea zilei şi a toastat pentru familia regală italiană şi română şi pentru poporul român. Au urmat şi alte toasturi, în italieneşte şi româneşte, înţelegând şi unii şi alţii cele două limbi surori.

Orhestra a executat, pe lângă imnurile naţionale român şi italian, mai multe bucăţi variate, iar serbarea s'a isprăvit abia târziu în noapte.

*

80 Tineri Turci au venit Sâmbăta trecută cu vaporul »România« la Constanţa, iar Marţi au întrat în Bucureşti. Pe de rând ei sunt obiectul unei sincere şi deosebite simpatii din partea publicului, dar îndeosebi din partea supuşilor otomani de toate neamurile, cari locuesc în România. Ei vin să cunoască Ţara şi poporul, a cărui istorie e în cea mai mare legătură cu istoria turcească; ţara, la ale cărei hotare străbunii lor, în vremuri de glorie a Islamului, de atâtea-ori au trebuit să se oprească în drumul lor spre inima Europei.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Trei cuvinte.

(Tu es Petrus! — Caesarea Philipii.)

Biblicul şi istoricul *„Hermon“* este muntele de unde îşi ia sorgintea *„Iordanul*) divin«*, ce curge pe pământul cel frumos şi plin de suveniri — al Chanaanului.

Frumseţa şi poesia acestui munte, ce-şi ridică fruntea în nori, cât de frumos a ştiut s'o cânte poetul Sionului, când a esclamat: *„Taborul şi Hermonul întru numele tău se vor bucura....!“* (ps. lui Ettam Isr.)

Hermonul e muntele, pe care jurară odinioară, — Eroii, jurăminte înfricoşate...

Din acest munte, Iordanul se măreşte prin trei isvoară: »Unul nordic« — la Habsbaja, care e cel mai mic. »Cel de mijloc« — la Banias. »Cel mai mare« al lui Dan, a cărui apă isvoreşte din craterul unui Vulcan stâns, care împreunându-se cu mai multe râuri mici, curge prin partea vestică a dealului *„Dan“* nutrind în apa sa mai multe broaşte ţeştoase; între lava şi munţii de basalt inferiori se varsă în lacul *„Hulu“*.. Aci, în apropiere a esistat odată vechia cetate *»Dan«*.

Dealul »Dan«, care azi se numeşte în limba arabică *»Tell el Khadi«* e identic cu hebraicul *»Dan«*, ce semnifică *»judecător«*. Tot în cetatea Dan pe timpul regelui Ieroboam, a fost făcut şi ridicat un viţel de aur pentru adorare, amăsurat profeţiei lui Iacob, — de odinioară.

La o distanţă dela Dan — Tell el Khadi — este cetatea *»Banias«*.

Numele de astăzi *„Banias“*, corăspunde anticului grecesc *»Ianeas«*. Aci, în o peşteră era un templu consacrat Zăului Pan.

Când împăratul August la a. 734 a. u. c. cercetă pe regele Irod, în Siria, acesta a lăsat a i-se ridica acolo un templu de piatră albă; — şi fiul său, tetrarchul *Filip*, puse fundament cetăţii *»Panea«* la isvorul Iordanului, numindu-o *„Caesarea«* în onoarea lui Caesar Augustus, şi vrând a-o deosebi de *»Caesarea Palestinei«*, o numi *»Caesarea Philipii«*.

Agrippa junior, care obţinu dela împăratul Claudiu tetrarchia lui Filipp, mări cetatea, dându-i apoi numele de *»Neronia«* din adulaţiune către Neron... Aci primi Agrippa pe Vespasian şi-l ospăta cu întreaga sa oaste...

Titus, după luarea Erusalimului, somă pe un mare număr de Iudei să lupte în amfiteatrul dela Bania (Paneas) cu fiarele sălbatice.

Rămăşiţele, adecă urmele acestei cetăţi greco-romane, sunt foarte estinse, iar satul de azi, cu acelaşi nume, constă din puţine case şi moschee turceşti, — locuit fiind de musulmani — puţini creştini şi evrei palaeologici — săraci ca şi cei din Nazareth şi din alte locuri ale Chanaanului, ce sunt pentru noi mai mult o suvenire istorică de oare-când?!... — — —

De sub păretele unui munte de stâncă văroasă cu coridoare de bazalt din peştera lui Pan, erumpe isvorul Iordanului cu tumult şi teroare...

Plopul de Eufrat şi răchita babilonică pe lângă tamariştele cele gingaşe, intipuiesc representanţii principali ai lumii vegetalice, cari însoţesc Iordanul din leagănul său până la mormânt — în Marea moartă. In păretele stâncos se văd mai multe afundături împodobite cu scoici frumoase. Aci au fost conservate daruri sânţite zeului Pan, precum s'a pus şi statua lui August de către servul său imperial — *»Irod«*.

Deasupra acestui pârete stâncos, se află un loc mic şi frumos, unde stă un edificiu vechiu, numit *„Mar Dschires-Moschee“* şi care a fost în perioadele creştine o capelă a *Sflui George.* Aci, Sft. cavaler George, ucise cu o putere foarte mare pe bălaurul numit »Pan«, jos în peştera urlătoare.

In seclul IV formase Banias, un episcopat sub patriarchul din Antiochia.

Cu drept cuvânt împrejurimea acestor locuri se numeşte: *»Elveţia palestinică«*.. Un nimb extraordinar se arată peste aceasta frumoasă parte de pământ... Cei mai vechi scrutători şi archeologi, arată că acea muiere bolnavă, care numai prin atingerea de vesta lui Hristos, s'a vindecat de boala incurabilă, a fost din Ceasarea Philipii, şi că acea muiere din iubire, şi din suvenire către Salvatorul ei, a lăsat să se facă şi aşeze în aceasta cetate o — Statuă.

Eusebiu, părintele istoriei bisericeşti, încă văzu pe o columnă de marmoră înaintea casei unei muieri, *figura de metal a unui bărbat*, ce stă întors cu mânile sale către o muiere, care îngenunchie înaintea lui.

Impăratul *»Iulian Apostatul“* demandase îndepărtarea acestei Statue şi înlocuirea ei cu a sa proprie, pe carea o zdrobi însă un trăsnet...

»Caesarea Philipii« punctul cel mai nordic din Canaan; aci la isvoarele Iorda-

*) Iordanos — şi un rege din Lidia.

Şi iată că de la poporul mic, care de atâtea-ori a trimis tribut la Constantinopol, vin ei să ia exemple pentru întroducerea unei alte vieţi în Turcia constituţională, să cerceteze şi să cunoască aşezămintele, cari se desvoaltă într'o ţară constituţională.

Sunt toţi bărbaţi (mai mult *tineri*) frumoşi şi inteligenţi, cum e turcul. Se văd la fiecare cias, pe calea Victoriei, grupe din aceşti »Tineri Turci« cari umblă, vorbesc, cercetează.

»Am zis: *popor, ridică*!« — astfel vorbea cu însufleţire unul din ei într'un cerc de ofiţeri români, chinuindu-se să caute vorbe potrivite în limba noastră pentru ca să-şi arate simţirea lui sinceră.

Şi în adevăr că »au ridicat«. Ei au făcut mult bine patriei şi popoarelor din patria lor — şi au făcut, de asemenea, un bine neîndoelnic Europei întregi, care mai putea încă să aibă înaintea ochilor exemplul unei stăpâniri absolute... Au luat apoi, unor cabinete europene, grija de a se mai ocupa de aşa zisa problemă balcanică, care, foarte potrivit purta numele de *problemă*, fiindcă diplomaţia nădăjduia s'o rezolve numai prin *împărţire*...

Acum combinaţiile diplomatice vor trebui de bunăseamă să caute alt teren de activitate, dacă cumva cabinetele europene, cari obicinuesc să se intereseze de toate şi să vâre în toate, nu se vor hotărî, pe viitor, să aducă pacea şi înţelegerea în propriile lor state şi pe urmă să conlucreze la înfăptuirea mult doritei păci universale...

Miercuri seara s'a dat la circul Sidoli o reprezentaţie în onoarea *Tinerilor Turci*.

*

Prin stăruinţa viticultorilor din judeţul Iaşi şi jur s'a deschis, în oraşul *Iaşi o expoziţie viticolă*.

La deschidere au luat parte toate autorităţile superioare pe lângă o mare mulţime, îndeosebi de viticultori.

Aceasta e poate cea dintâi expoziţie viticolă şi ea dovedeşte progresul la care a ajuns cultura viei în România şi munca ce se depune spre a îmbunătăţi şi selecţiona aceasta producţie a solului României.

In ziua deschiderii au fost de faţă şi 8 delegaţi ai societăţii viticole din Chişinău.

M.

STIRILE ZILEI.

— 12 Septemvrie v.

Audienţa unui ziarist român la cancelarul Bülow. Din Berlin se anunţă, că cu ocaziunea recepţiunei de Mercuri a participanţilor la congresul ziariştilor în biuroul cancelarului imperiului german, prinţul Bülow, d-l Iuliu *Pop* directorul ziarului »Bukarester Tagblatt« a avut onoarea unei convorbiri, în care a mulţămit prinţului pentru scrisoarea de felicitare ce a trimes cu ocazia jubileului de 25 ani de existenţă a ziarului »Bukarester Tagblatt«. Cancelarul i-a răspuns asigurându-l de deosebita plăcere ce are văzând pe reprezentanţii presei române şi că îşi reaminteşte cu bucurie şederea sa în Bucureşti. D-l Pop a încredinţat pe prinţul Bülow, că simpatiile ce şi-a câştigat în Bucureşti, atât printre Germani cât şi printre Români, sunt neperitoare. Prinţul s'a interesat apoi de sănătatea Regelui Carol, exprimând călduroasa sa dorinţă ca regele să se însănătoşeze şi să trăiască încă mulţi ani pentru fericirea României.

I. P. C. Sa arhimandritul Filaret Musta, vicarul episcopesc al diecezei Caransebeşului, după cum se comunică din Budapesta, a fost primit Luni în audienţă de ministrul-prezident Wekerle, iar Marţi de M. Sa Monarchul, căruia i-a mulţumit pentru distincţia de acum doi ani.

In amintirea doamnei Oltea, mama lui Ştefan cel Mare, Regele Carol a semnat decretul, prin care se hotăreşte ca şcoala secundară de fete gradul al II-lea din Iaşi să poarte pe viitor numele de »Şcoala secundară Doamna Oltea«.

Sosirea excursioniştilor turci în Bucureşti. Mercuri la amiazi a sosit în Bucureşti un grup mai mare de escursionişti turci din Constantinopol. Pe peronul gărei se aflau d-nii: Nedjib-bey consulul general al Turciei, Galib-bey prim secretar al legaţiunei, Durma directorul poliţiei, maior Brătianu comandantul sergenţilor de oraş, Panaitescu directorul siguranţei statului, Cotruţ inspector de poliţie, Kindivian membru marcant al coloniei armeneşti, avocatul Pucerea etc. La coborârea escursioniştilor din vagoane d-l Hristu Mezi, albanez, i-a salutat în numele supuşilor otomani din Bucureşti. A vorbit apoi în româneşte d-l Taşcu Pucerea, din partea românilor macedoneni. D-l Cadry-bey, preşedintele comitetului escursiunei şi fost multă vreme consul al Turciei în Bucureşti, a vorbit în româneşte, mulţumind cu cuvinte pline de entusiasm, poporului român pentru frumoasa primire ce le-a făcut. La oarele 4 d. a. a avut loc la legaţiunea otomană o recepţie, la care au luat parte toţi escursioniştii şi personalul legaţiunei şi al consulatului. D-l Cadry-Bey a vorbit cu entusiasm despre poporul român, pe care l'a calificat de cel mai ospitalier dintre popoare şi cel mai sincer dintre amicii Turciei. D-sa a adăugat că pentru a manifesta şi ei sentimentele ce le poartă românilor, au organizat prima aceasta escursiune a tineretului constituţional al Turciei în România. Exc. Sa Sefa-bey, ministrul turc în Bucureşti, a ţinut apoi o cuvântare, în care a arătat cât a câştigat prestigiul Turciei faţă de celelalte popoare dela proclamarea constituţiei şi a rugat pe escursionişti să întărească şi mai mult acest prestigiu prin atitudinea lor demnă. In urmă întreaga asistenţă a părăsit palatul legaţiunei, vizitând oraşul.

† Pablo Sarasate, vestitul violonist a murit la Biarritz, în vârstă de 64 de ani. S'a născut în Pampelona în Navarra. In fiecare an, după triumfurile în lumea întreagă, artistul se întorcea în patria sa. Toate darurile de onoore ce i-s'au făcut le-a dat Pampelonei şi se află acolo într'un muzeu. După moarte se va păstra acolo şi vioara lui cea vestită Stradivarius, ce i-au dăruit'o admiratorii englezi şi care face 1,200 de lire sterlinge.

Cununie. Otilia *Leményi* şi Alimpiu *Bacoţiu* teol. abs. ne anunţă cununia lor care se va celebra în 4 Octomvrie st. n. a. c. la 4 oare p. m. în biserica gr. cat. din Husăumăcicaş.

nului (Math. 16 şi Marc 13) s'a întâmplat acel eveniment memorabil din secoli în secoli, din neamîn neam... Aci, adecă, află Mântuitorul pe Simon, fiul lui Ionah. la a cărui mărturisire, Mântuitorul Hristos a eternisat acel loc pentru toate timpurile. Aci, află Christos pe Petru, pe care l'a întrebat: »*Cine zic oamenii că sunt?*« Petru i-a răspuns: *„Athe chu Maschia, Bere Kaah de Elacha chaia«!* (Tu eşti Mesia — Christos, fiul lui Dzeu, celui viu!.) Şi Domnul îndată i-a răspuns, răsplătindu-l: »*Tubaiche Simon, bar Ionah, di beşar v'adom lo gelu lake, ella a Abba di lego Schumaiah!*« (Fericit eşti Simone, fiul lui Ionah, că trupul şi carnea nu ţi-a spus ţie, ci Tatăl, ce este în Ceriuri.)

La acest loc, mărturisirea şi cunoaşterea divinităţii în fiul Mariei din partea lui Simon Petru, a fost cimentată din partea lui Christos în *„stâncă“* şi ridicată peste Porţile Infernului.

»*Tu eşti Petru*, — tu eşti Peatra Credinţei celei mai tari în lume ;... tu eşti Petru, tu vei putea susţinea greutatea Templului celui mare, ce numai pe tine va putea sta! O! Tu es Petrus! — — — »*Athe chu Petrus (Cheffa!)*

La acest loc, Mântuitorul i-a dat şi cheile *) Împărăţiei Cerului, adecă Cheia, ca să aibă putere a învăţa tot ce a auzit de la El; şi de când adecă l'a chemat la Apostolie: Aci i-a dat cu potestatea învăţăturii tot odată şi puterea de a lega şi deslega...

Un miraclu providenţial acesta! Chiar în locul unde a fost cultul păgân al viţelului şi unde domina puterea cea mare a Cesarismului, a fost să fie dată puterea cea mai mare şi autoritatea cea mai înaltă de sub soare..

Lamartine, sufletul revoluţiunii franceze din Februarie, a scris în cursul călătoriei sale orientale, un mare adevăr în notiţul său: »*Aci, în Caesarea Philipii, s'a întâmplat că Isus cu trei vorbe, — a făcut aceea, ce n'au putut să facă alţii cu milioane de vorbe: Tu es Petrus!!*“

S. P. S.

*) La Evreii antici, era în uz, că cel ce vrea, să ajungă la gradul de *„Rabh“* ori *„Rabbadona“* cu cualificaţiunea recerută de a putea să înveţe şi pe alţii şi să-şi formeze şcoala sa cu şi filozofii greci, se promova la aceasta în Sinagogă şi fiind îmbrăcat în haină albă i-se dedea o cheie de aur, ca semn de cualificaţiune şi că tot ceea ce învaţă el, este a se primi necondiţionat de sfânt şi adevărat, — din partea laicilor. Aceasta cheie era ereditară, trecând dela tată la fiu, — iar când respectivul diplomat, murea fără succesori — cheia de aur se aşeza în sicriul său.

Logodnă princiară. Foaia oficială vieneză anunţă logodna archiducesei Rentat Maria, fiica arhiducelui Carol Ştefan, cu principele Ieronim Radziwil.

Devastarea oficiului postal din comuna Mihai Bravul. Din Bucureşti se anunţă, că comisiunea medicală, instituită pentru a examina starea mentală a căpitanului Ieşanu, care într'un acces de furie a devastat oficiul postal din comuna Mihai Bravul, a constatat, că nenorocitul căpitan nu este în minţile sale. Căpitanul Ieşanu a fost internat într'o casă de sănătate.

Recordul sburatului. Din Paris se anunţă că Wilbur Wright a sburat cu aeroplanul său timp de o oră, 31 minute şi 25 secunde parcurgând 66 kilometri şi 600 de metri, bătând toate recordurile din lume pentru distanţă şi durată.

Starea Principelui Eulemburg. Conform cererii apărătorului său, detenţiunea principelui Eulenburg a fost suspendată, de oarece principele nu va putea timp îndelungat să asiste la desbaterile tribunalului. Starea principelui se agravează mereu.

Pericolul holerei. Din Berlin se anunţă că patru persoane bănuite atinse de holeră au fost transportate Miercuri după amiazi la spitalul Virchow; între acestea sunt doi ruşi. Svonul care a circulat, că s'ar fi constatat holera la o rusoaică transportată la spitalul Virchow este neîundat. Existenţa holerei nu se confirmă până acum în mod oficial.

— Afară de cele două cazuri de ciumă de pe vasul »Lloyd« dela Triest, semnalate în ziua de 18 Septemvrie, nu s'a mai prezentat nici un alt caz. Cu toate acestea s'au luat toate precauţiunile necesare.

— Mercuri s'au declarat în Petersburg 417 cazuri noi de holeră şi au fost 176 de decese. Numărul actual al bolnavilor e de 1561.

Un candidat de advocat cu praxă bună află aplicare durabilă pe lângă condiţiuni favorabile dela 1 Octomvrie a. c. în cancelaria subscrisului. — *Dr. Dionisie Roman*, advocat, Mediaş (Medgyes).

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu preţul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria şi 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România şi străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediţiei jubilare, a „Gazetei“ *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariştilor români din Transilvania şi Ungaria.*

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 25 Sept. Deputatul belgian Fourremont a ţinut aici o conferinţă asupra sufragiului universal, spunând între altele, că azi, afară de de politicianii maghiari, nu există un singur politician în lume, care să se declare un aderent al votului plural. La isprăvirea întrunirei mulţimea a încercat să manifesteze înaintea Operei regale, unde o reprezentaţie de gală avea loc în onoarea Suveranilor Bulgariei. Poliţia a împrăştiat pe manifestanţi.

Praga, 25 Sept. Din causa unor scene turbulente şedinţa de eri a dietei a trebuit închisă. Deputaţii germani ceruseră schimbarea ordinei de zi. Mareşalul ţării s'a opus. Drept răspuns deputaţii germani au înscenat un mare scandal, vociferând, lovind pupitrele şi aruncând actele de pe biroul presidial prin sală.

Constantinopol, 25 Sept. Alegerile parlamentare vor avea loc în luna care va urma serbările Ramazanului.

Laibach, 25 Septemvrie. Boicotarea regimentului 27 de infanterie şi în special a ofiţerilor acestui regiment, cari la recentele turburări au comandat să se tragă în mulţime, a început. Primul pas l'au făcut precupeţele cari au refuzat să vândă ordonanţelor ofiţereşti. Ofiţerii şi-au putut procura cele necesare din piaţă numai îmbrăcându-şi ordonanţele civil.

Helsingfors, 25 Sept. Agenţia „Westnic“ află, că în timpul manevrelor, lângă Tawastchus, colonelul Nestchaj, comandant de batalion, a fost atins mortal de un glonte. S'a deschis o anchetă.

Diverse.

Limbile universale. Marchizul Paolusci di Calbuli, publică un interesant studiu asupra limbilor străine în Franţa. Cu această ocazie el ne spune, că în Europa se vorbesc, în afară de limba franceză, alte 80 de limbi şi el conchide, că goana după crearea de limbi universale e tot ce poate fi mai absurd, din cauză că nu va trece mult şi vom avea atâtea limbi universale câte limbi naturale sunt azi şi atunci care ar fi folosul. Azi avem — pentru a nu vorbi decât de limbile universale cele mai cunoscute — volapückul, creat în 1879 de abatele Schleyer; limba universală creată de Maldand în 1886; Esperanto a doctorului Zamenhof (1887); bopal, creată de Saint Max (1887); bolack sau linguablu (1899): spokitul creat de d-rul Nicolas, plus încercările lui Piro, J. T. Roux, De Rudello, Le Hir, Vidal, Rambosson, Sudre, etc.

Cele mai recente încercări de limbi universale sunt: idioma metrale a belgianului Bronto van Bijlevelt şi stenolog a profesorului Leguichena din Londra (ambele apar în 1907) ultima e solresol (limba universală muzicală, telemimică etc.)

Profesorul Peano de Torino, în penultimul Congres esperantist din Geneva, având în vedere aceasta înmulţire a limbilor universale, a propus ca în locul lor să se admită limba latină iar la Britisch Association din Belfast Fr. Bramwol propunea: »Să întrebuinţăm limba italiană pe care gentila Carmen Sylva a denumit-o limba îngerilor şi vom avea o limbă universală frumoasa, nu cacofonică ca toate cele cari au apărut şi apar mai numeroase ca ciupercile«.

Posta Redacţiunei.

D-lui P. in C: Nu se poate publica. E imposibil să dăm loc unor articoli aşa de lungi de caracter cu totul personal, ce trec peste toate marginele unei desminţiri sau unei declaraţii obiective.

Bibliografie.

Vasile C. Osvadă. „Pănile populare din România“. Cu un adaus informativ Preţul 1 coroană.

Mihai Eminescu. „*Poezii*“, c'o notiţă biografică de Ioan Săndulescu. Ediţia II, complectată şi adăugită. Preţul 2 lei. Porto. 10 bani.

Octavian Goga. „*Poezii*“, premiate de Academie. In Biblioteca pentru toţi sub numărul 286—287. Preţul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. „Femeea Indărătnică“, comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (In Biblioteca pentru toţi. No. 284. Preţul 30 bani. Porto 5 bani.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor respons.: **Victor Branisce.**

AVIZ!

Cu începerea din **1 Octomvrie 1908 st. n.** oarele oficioase la **Filiala „ALBINA“** din loc sunt:

dela 8—12 oare a. m.
„ 3—5 „ p. m.

Nr. cons. 6290—1908.

Publicare de licitaţiune.

Pentru esarândarea vămii târgului din oraşul Blaj şi din comuna Mănărade se va ţinea licitaţiune publisă în Blaj **la 22 Oct. n. 1908 la 11 oare a. m.** în cancelaria advocaţială arhidiecesană.

Dreptul aparţinător fondului Catedralei de a culege vama târgului din Blaj şi Mănărade se va esarânda **pe 3 ani** succesivi din 1 Ianuarie 1909 începând.

Preţul de strigare este 6000 cor.

Condiţiile de licitare şi esarândare se pot vedea în cancelaria advocatului archidiecesan.

Cei ce doresc a lua parte la licitaţie, sunt obligaţi a depune un vadiu de 600 cor. în bani gata, ori hârtii de valoare notate la bursa din Budapesta.

Ofertele prezentate în scris până la terminul de sus, să vor lua numai atunci în considerare, dacă se vor face pe lângă acludarea vadiului amintit şi pe lângă declaraţiunea, că oferentul cunoaşte condiţiunile de esarândare.

Blaj, la 22 Septemvrie 1908.

Dr. Juliu Maniu,
advocat archidiecezan.

(328,2—2.)

Nr. cons. 6290—1908.

Publicare de licitaţiune.

Pentru esarândarea podului cu drept de vamă dintre opidul Blaj şi comuna Veza şi a celui din jos a satului Blaj, a lecă a **podurilor cu drept de vamă de peste Têrnava mare şi Têrnava-mică** aparţinătoare Dominiului Metropolitan gr. cat. de Alba-Julia şi Făgăraş, ce va avea loc în Blaj la **22 Oct. n. 1908 la 11 oare a. m.** în cancelaria advocaţială arhidiecesană.

Podurile mai sus amintite se vor esarânda pe 3 ani succesivi de la 1 Ianuarie 1909 n. începând.

Preţul de strigăre este 4200 cor.

Condiţiile de esarêndare se pot vedea în cancelaria advocatului arhidiecesan.

Cei ce doresc a lua parte la licitaţie sunt obligaţi a depune un vadiu de 420 cor. în bani gata, ori în hârtii de valoare, notate la bursa din Budapesta.

Ofertele presentate în scris până la acel termin se vor lua numai atunci în considerare, dacă se vor face pe lângă acludarea vadiului amintit şi pe lângă declaraţiunea, că oferentul cunoaşte condiţiunile de esarândare.

Blaj, la 22 Sept. 1908.

Dr. Juliu Maniu,
advocat arhidiecezan.

(328,2—2.)

Sz. 11218—1908.

Árverési hirdetmény.

Udvarhelyvármegye árvaszéke közhirré teszi, hogy az Olaszteleki néhai Dániel Elek kiskoru utoda Dániel Elek Bendegus tulajdonát képező s az erdőfülei (Udvarhelymegye oklándi járás) 299 sztjkvben 2994/1 hrsz. alatt foglalt 619 hold 1284 négyzet ölnyi ugynevezett Dobói erdőt a vele egy tkvi testet képező 2996/2 hrsz. alatt 14 hold 100 négyzetölnyi kaszájóval együtt önkéntes nyilvános szóbeli és zárt irásbeli árverésen örök áron eladja.

Az eladandó ingatlan kikiáltási ára 32000 azaz Harminckettőezer kor. melyen alól eladatni nem fog. Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, melyet venni szándékozók készpénzben vagy törvényesen elfogadható értékpapirokban kötelesek az árverés megkezdése előtt az árvaszék kiküldöttje Lukácsffy Jozsef árvaszéki jegyző kezéhez átadni, ki az egész árverési eljárást vezetni fogja. Ugyan csak ő hozzá adandok a zárt irásbeli ajánlatok is az árveres kezdete előtt.

Arverési határidőül Erdőfüle község házához **1908 évi oktober 26 napjának d. e. 10 órája** tüzetet ki.

Részletes feltételek alábbirt és Brassó város árvaszékénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Udvarhelyvármegye árvaszékének, Szudvarhelytt, 1908 szept. 17-én tartott üléséből.

Barabás,
elnök.

331,1—2.

Sz. 3281—1908. szh.

Pályázati hirdetmény.

Fogaras vármegye, Alsó-árpást járásban megüresedett Allső-visti 13427 lélekszámmal biró körorvost állásra ezennel pályázatot hirdetek, és ezen állást elnyerni óhajtókat felhivom, hogy az 1876 évi XIV t. cz. 143 §-ában illetve az 1883 évi I. t. cz. 9 §-ában előirt képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi Oktober hó 15-ig déli 12 oráig hivatalomhoz annál inkább benyujtsék, mert később érkező folyamodványok nem lesznek tekintetbe véve.

A körorvos székhelye Alsó-vist.

Javadalmazás 1600 korona évi fizetés, 400 korona utiátalány és 400 korona lakbér, melyösszeg az állampénztárból utólagosan fizettetik, továbbá a szabályrendeletileg megállapitott látogatási dijak.

A körorvos jegyesult a jegyzőtt nyugdij intézetbe belépni. Házi gyogyszertár elnyerése is kilátásba van helyezve.

Köteles azonban a körorvos a községeket havankint kétszer rendesen látogatni és a vagyontalan betegeket ingyen gyógykezelni.

A megválasztott körorvos köteles állását 8 nap alatt elfoglalni.

A választás napját későbben fogom kitüzni.

Alsó-árpás, 1908. évi szeptember hó 23-án.

Bokross Emil,
főszolgabiró.

(330,2—3.)

Nr. 15631—1908.

In causa comasaţiei al hotarului „Pojanei“ după teritorul oraşului Brassó se publică următoarea:

Szám 8184/908
polg.

HIRDETÉS.

Közhirré teszem, hogy a Brassó város határához tartozó „Pojána“ nevü — a 12730—13061 helyrajzi számu birtokrészletekből álló — határrésznek tagositása tehát részleges tagositás iránt folyamatban levő birtokrendezési ügyben a brassói kir. törvényszéknek 6676/908 polg. szám alatt hozott végzésével alólirt mint eljáró biró az előmunkálatok vezetése és teljesitése végett kiküldetvén, ennélfogva az 1908 évi 500 I. M. számu alatt kiadott utasitás 64. §-a értelmében az előmunkálatok megkezdésére, nevezetesen az érdekelt felek képviseletének rendezése, a földmérő megválasztása, a költségelőirányzat elkészitése valamint azon bizottság tagjainak, mely az e részben fennálló szabályok értelmében a városi közegeket a birtokrendezési költségjárulékok körüli teendőkben ellenőrzi (1908 évi 800. I. M. számu rendelet 21 § a) megválasztása végett tárgyalási határnapul az 1908. évi szeptember hó 26. napjának délelőtti 8 óráját Brassóban a kir. törvényszéknél — az igazságügyi palóta I. emeleti 68. szamu termébe — ezennel kitüzőm, melyre az összes érdekelteket azzal a figyelmeztetéssel idézem meg, hogy a fennebb hivatkozott utásitás 55. §-ának 2. bekezdése szerint a szabályszerüen megidézett felek elmaradása a kitüzött tárgyalás megtartását nem akadályozza.

Egyuttal a birtokrendezésre jogositott földmérőket felhivom, hogy azok, a kik ebben az ügyben a földmérői teendőket elválalni szándékoznak, a szerződési pontozatok előterjesztése mellett ajánlataikat a fennebb kitüzött határnap előtt hozzám, vagy az érdekelt felekhez küldjék be.

A fennebb kitüzött határnapról a már többször idézett utasitás 64. §-ának utolsó bekezdése értelmében a közérdeket érintő esetleges észrevételek megtétele, s ez okból a tárgyaláson való megjelenhetés céljából Brassóvármegye tiszti ügyészét Brassóvármegye árvaszéket Brassóváros árvaszéket, a brassó megyei m. kir. államépitészeti hivatalt, a brassói m. kir. kulturmérnöki hivatalt, a m. kir. államvasutak igazgatóságát, a brassói m. kir. állami-erdőhivatalt, a brassói kir. erdőtelügyelőséget és a sepsiszentgyörgyi állattenyésztési m. kir. kerületi felügyelőségét is értesitem.

Brassó, 1908. évi szeptember hó 7-én.

A kir. törvényszék nevében

Ábráhám István,
eljáró kir. törvényszéki biró.

Brassó, în 20 Sept. 1908

375,3—3. *Magistratul orăşenesc.*

Nr. 15864/908.

PUBLICAŢIUNE.

Pe baza recercării On. tribunal regesc din loc se aduce la cunoştinţa publică, ca On. acela în privinţa comasării locurilor din **„Pojana“** aflătoare pe hotarul comunei Brassó a emis următoarea resoluţiune:

6676—908. polg. szàm.

Végzés.

Brassó város határához tartozó „Pojána“ nevü 12730—13061. helyrajzi számu birtokrészletekből álló határrésznek tagositása folyamatba tett birtokrendezési ügyben a megengedhetőség kérdésében a 10348—907. polg. szám alatt hozott elsőfoku birósági itélet és az ezt helybenhagyó a 894—908. szám alatt hozott kir. itélőtáblai itélet jogerőre emelkedett.

Ennélfogva a kir. törvényszék ebben a részleges tagositási ügyben az előmunkálatok megkezdését és teljesitését elrendelni és az 1908. évi március hó 20-ik napján 500—908. I. M. szám alatt kiadott utasitás 51. §-a értelmében az előmunkálatok vezetése és teljesitése végett Àbrahám István kir. törvényszéki birót ezennel kiküldi azzal, hogy a nevezett kiküldött biró mint eljáró biró e birtokrendezés összes előmunkálataiban hivatalból és önállóan fog eljárni.

Erről a kir. törvényszék Ábrahám István kir törvényszéki birót, a vonatkozó ügyiratok kiadása mellett, továbbá az érdekelt feleket, illetőleg képviselőiket a jelen végzés kézbesitése, illetőleg a Brassó szab. kir. város területén és a szomszédos községek területén szokott módon leendő közhirrététel utján értesiti.

Brassó, 1908. szept. hó 7-én.

A brassói kir. törvényszék mint úrbéri biróság üléséből.

Dr. Jahn Frigyes, elnök. Zakariás, jegyző.

Brassó, în 18 Septemvrie 1908.

(325,3—3.) *Magistratul orăşenesc.*

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiu st. n. şi până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra

Dela Braşov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 sera.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu-Bereczk şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Braşov la Zêrnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4 16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9 46 sera.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.

Dela Bucuresci la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin. (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4 55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zêrnesci la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 séra.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră în circulaţiune trenul direct Arad-Budapesta şi trenul accelerat de dimineaţă Braşov-Budapesta.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.